

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 335/2012-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. augusta 2012 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošikovej a zo sudcov Jána Lubyho a Ladislava Orosza o sťažnosti K. B., K., zastúpeného JUDr. M. T., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 17/2001, za účasti Okresného súdu Kežmarok, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo K. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 17/2001 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Kežmarok p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 17/2001 konal bez zbytočných prietáhov.

3. K. B. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 8 000 € (slovom osemtisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Kežmarok povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Kežmarok je povinný uhradiť K. B. trovy konania v sume 261,82 € (slovom dvestošesťdesiatjeden eur a osemdesiatdva centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. M. T., P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júna 2012 doručená sťažnosť K. B., K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 17/2001 o zaplatenie 70 517,10 Sk.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„Dňa 2. 11. 2000 bola Mestom K. proti sťažovateľovi na Okresnom súde v Starej Ľubovni podaná žaloba o zaplatenie 70.517,10,- Sk s prísl. zo dňa 31. 10. 2000. Z dôvodu miestnej príslušnosti bol súdny spis odstúpený na mieste príslušný Okresný súd do Kežmarku a to dňa 22. 11. 2000. Okresný súd Kežmarok dňa 18. 1. 2001 vo veci vydal platobný rozkaz sp. zn. 1 Rob 316/2000 proti ktorému sťažovateľ podal v zákonnej lehote odpor a to dňa 2. 2. 2001. Na základe uznesenia Okresného súdu Kežmarok zo dňa 2. 2. 2001, dňa 9. 2. 2001 sťažovateľ zaplatil za odpor súdny poplatok vo výške 2.820,- Sk. Konanie je vedené na Okresnom súde v Kežmarku v súčasnosti pod sp. zn. 2Cb/17/2001. ...

Predmetnou žalobou zo dňa 31. 10. 2000 sa Mesto K. proti sťažovateľovi domáha zaplatenia sumy 40.792,10,- Sk z dôvodu rozdielu medzi hodnotou vykonaných prác, ktoré sťažovateľ v zmysle zmluvy o dielo 03/97 zo dňa 14. 8. 1997 pre žalobcu mesto K. vykonal a tým, čo žalobca Mesto K. sťažovateľovi vyplatilo a tak isto sumu 29.725,- Sk z dôvodu

nákladov potrebných na odstránenie vád na prácach, ktoré vykonal sťažovateľ pre žalobcu mesto K. (viď žaloba o zaplatenie 70.517,10,- Sk s prísl. zo dňa 31. 10. 2000).

Prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 29. 5. 2001 a ďalšie pojednávania sa uskutočnili dňa 14. 8. 2001, 18. 9. 2001, 6. 11. 2001 a dňa 26. 2. 2002.

Dňa 27. 3. 2002 podal sťažovateľ na Okresnom súde v Kežmarku proti Mestu K. vzájomný návrh o zaplatenie sumy 427.500,- Sk s prísl. z dôvodu neuhradenia časti fa. č. 0134/98 a fa. č. 0245/98 a tak isto si uplatnil aj akcesorický záväzok na zaplatenie dohodnutej zmluvnej pokuty v zmysle zmluvy o dielo č. 03/97 zo dňa 14. 8. 1997. ...

Po podaní vzájomného návrhu sťažovateľom sa uskutočnilo pojednávanie dňa 2. 5. 2002. Ďalšie pojednávanie zo dňa 30. 5. 2002 bolo odročené za účelom nariadenia znaleckého dokazovania. Vo veci bolo nariadené znalecké dokazovanie uznesením Okresného súdu Kežmarok zo dňa 20. 10. 2002. Výkonom znaleckej činnosti bol poverený súdny znalec - Ing. M. B. Sťažovateľ dňa 21. 10. 2003 Okresnému súdu doručil návrh na vylúčenie znalca z dôvodu jeho zaujatosti, o tejto sťažovateľovej námietke sa uskutočnil výsluch dňa 13. 3. 2009. Okresný súd v Kežmarku uznesením zo dňa 11. 6. 2009 rozhodol tak, že znalca vylúčil. Keďže odo dňa 30. 5. 2002 sa v podstate vo veci nekonalo žiadne pojednávanie, podal sťažovateľ osobne dňa 28. 4. 2011 predsedovi Okresného súdu v Kežmarku sťažnosť na prieťahy v konaní k sp. zn. 2Cb/17/2001. Na túto sťažnosť sťažovateľa predseda Okresného súdu v Kežmarku reagoval upovedomením zo dňa 25. 5. 2011, kde sťažovateľovi oznámil, že jeho sťažnosť nebude vybavená v štandardnej lehote 30 dní, nakoľko spis sa nachádza u znalca.

Dňa 10. 6. 2011 predseda Okresného súdu odpovedal sťažovateľovi na jeho sťažnosť s tým, že popísal jednotlivé úkony Okresného súdu v Kežmarku ako i účastníkov urobené vo veci a zároveň priznal, že vo veci boli nečinnosťou súdu spôsobené prieťahy a sťažnosť sťažovateľa zo dňa 28. 4. 2011 posúdil ako dôvodnú. Posledné pojednávanie sa konalo dňa 9. 5. 2012. Ďalšie pojednávanie je nariadené na deň 22. 6. 2012. ...

Sťažovateľ je toho názoru, že od začatia konania odo dňa 2. 11. 2000, od kedy podal žalobca Mesto K. žalobu proti sťažovateľovi o zaplatenie 70.517,10,- Sk s prísl., až do dnes uplynulo už skoro 12 rokov, súd podľa sťažovateľa nekonal tak, aby vec bola bez zbytočného prieťahu prejednaná a rozhodnutá, a to i napriek tomu, že vec podľa názoru sťažovateľa nie je právne ani fakticky zložitá. Správanie sťažovateľa žiadnym spôsobom

nevytvorilo dlhodobú situáciu, ktorá by odôvodňovala prietahy, ba naopak zbytočné prietahy boli spôsobené pretrvávajúcou nečinnosťou, nesústredenou resp. sporadickou činnosťou Okresného súdu v Kežmarku, a tento neurobil žiadne potrebné opatrenia na to, aby bola vec v čo najkratšom čase prerokovaná a rozhodnutá, aby tým došlo k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa.

Sťažovateľovi dal za pravdu aj samotný predseda Okresného súdu v Kežmarku, a to prípisom - odpoveďou zo dňa 10. 6. 2011 pod číslom konania: Spr 10015/2011, v ktorom vyslovil názor, že sťažnosť sťažovateľa na prietahy ohľadom súdneho konania sp. zn. 2Cb/17/2001 bola dôvodná.

Podľa názoru sťažovateľa nemôže byť na jeho ťarchu to, že súdom ustanovený súdny znalec nekonal tak, aby nedochádzalo k zbytočným prietahom v konaní a preto bol uznesením zo dňa 16. 2. 2010 z výkonu znaleckej činnosti odvolaný. Túto záležitosť mal vo svojej právomoci vyriešiť konajúci Okresný súd v Kežmarku. Tým, že konajúci súd túto záležitosť neriešil dosť razantne, sa týmto spôsobom v podstate podieľal na vytváraní zbytočných prietahov v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cb/17/2000.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa K. B., bytom K., občan SR na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Okresným súdom Kežmarok pod č. k. 2Cb/17/2000 porušené bolo.

2.Sťažovateľovi K. B., bytom K., občan SR, priznáva finančné zadosťučinenie v sume 12.000,- € (slovom dvanásťtisíc eur), ktoré je Okresný súd v Kežmarku povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Kežmarok je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia v sume 261,82,- €, na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. M. T., vedeného v Č. a. s., č. ú.:... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) po predbežnom prerokovaní sťažnosti rozhodol o jej prijatí na ďalšie konanie (§ 25 ods. 1 a 3 zákona o ústavnom súde).

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 10. júla 2012 podpredsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ju vyzval, aby sa vyjadrila aj k sťažnosti a jej prijatiu na ďalšie konanie.

Podpredsedníčka okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti sp. zn. 1 SprO/501/2012 z 3. augusta 2012 doručenom ústavnému súde 8. augusta 2012 okrem iného uviedla:

„Konanie v právnej veci vedenej na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 2Cb 17/2000 začalo na základe žaloby žalobcu Mesta K. podanej proti sťažovateľovi dňa 2. 11. 2000 na Okresný súd v Starej Ľubovni. Dňa 22. 11. 2000 bol spis z dôvodu miestnej príslušnosti odstúpený Okresnému súde v Kežmarku.

Žalobou sa žalobca na sťažovateľovi domáha zaplatenia celkom sumy 70 517,10,- Sk. Z toho zaplatenia sumy 40 792,10,- Sk sa domáha na základe skutkového tvrdenia, že táto suma predstavuje rozdiel medzi cenou prác, ktoré pre žalobcu na základe zmluvy o dielo zo dňa 14. 8. 1997 vykonal, a sumou, ktorú mu žalobca vyplatil. Zaplatenia sumy 29 725,- Sk sa domáha na základe tvrdenia, že táto suma predstavuje odhadom stanovené náklady potrebné na odstránenie väd diela. Predmetom konania je aj vzájomný návrh sťažovateľa podaný v priebehu konania dňa 27. 3. 2002. ktorým sa na žalobcovi domáha zaplatenia sumy 427 500,- Sk na tom skutkovom tvrdení, že ide o hodnotu prác, ktoré na predmete diela vykonal nad rozsah dohodnutý v zmluve o dielo, za ktoré mu žalobca nezaplatil, spolu so zmluvnou pokutou.

Dňa 18. 1. 2001 bol vo veci vydaný platobný rozkaz sp. zn. 1 Rob 316/2000, voči ktorému sťažovateľ podal včas odpor. Je pravdou, že doposiaľ konanie nie je právoplatne skončené. Vo veci doposiaľ nebolo ani meritórne rozhodnuté.

Od začatia konania (od 2. 11. 2000) do nariadenia znaleckého dokazovania znalcom Ing. M. B. uznesením zo dňa 20. 10. 2002 boli vo veci vykonávané procesné úkony tak, ako ich sťažovateľ popisuje v sťažnosti. Vec bola prejednaná na celkom 7 pojednávaniach, na ktorých bolo vykonané dokazovanie.

Pojednávanie konané dňa 30. 5. 2002 bolo odročené za účelom nariadenia znaleckého dokazovania, ktoré súd následne nariadil uznesením zo dňa 20. 10. 2002. Výkonom znaleckej činnosti súd poveril znalca z odboru stavebníctva, odvetia pozemné stavby, oceňovanie stavebných prác, oceňovanie nehnuteľností - Ing. M. B. Znalcovi určil lehotu na vypracovanie písomného znaleckého posudku v dĺžke 60 dní od doručenia spisu. Podľa doručení v spise súd uznesenie doručoval účastníkom ako aj znalcovi v októbri 2003 s tým, že dňa 25. 10. 2003 bola súdna zásielka adresovaná znalcovi vrátená z dôvodu jej nevyzdvihnutia v odbernej lehote. Sťažovateľovi bolo uznesenie doručené dňa 7. 10. 2003. Dňa 21. 10. 2003 bol súdu doručený návrh sťažovateľa na vylúčenie znalca Ing. M. B. z konania z dôvodu jeho zaujatosti s tým, že znalec sa priamo zúčastňoval na stavebných prácach, ktoré sú predmetom sporu. Žalobca na výzvu súdu podaním doručeným súdu dňa 27. 11. 2003 reagoval oznámením, že jemu nie sú známe skutočnosti ohľadne účasti znalca na stavebných prácach a že voči znalcovi nemá výhrady. Následne sa súd opätovne pokúsil doručiť znalcovi uznesenie zo dňa 20. 10. 2002 spolu s návrhom na jeho vylúčenie. Súdna písomnosť sa dňa 27. 11. 2003 opätovne vrátila s oznámením, že znalec zásielku v odbernej lehote nevyzdvihol. Uznesenie zo dňa 20. 10. 2002 prevzal až dňa 25. 8. 2004 syn znalca. Znalec následne doručil súdu dňa 7. 9. 2004 svoje vyjadrenie k návrhu na jeho vylúčenie, v ktorom uviedol, že nie je si vedomý, že by niektorá z jeho stavebných spoločností bola predmetné stavebné práce vykonávala.

Následne až do 12. 2. 2009 vo veci nebol súdom vykonaný žiadny úkon. Spis nebol postúpený znalcovi Ing. M. B. na vykonanie znaleckého dokazovania.

Na základe rozhodnutia predsedu súdu sp. zn. Spr 01/2008 dňa 29. 2. 2008 vec bola pridelená do nového senátu JUDr. J. Š..

Dňa 12. 2. 2009 nový predseda senátu nariadil na deň 13. 3. 2009 výsluch účastníkov za účelom oboznámenia sa s aktuálnym stavom veci. Na tomto výsluchu sťažovateľ požiadal o lehotu na oznámenie stanoviska, či trvá na vylúčení znalca. Po oznámení, že na vylúčení trvá, súd uznesením zo dňa 11. 6. 2009 rozhodol, že znalca Ing. B. z veci nevyklučuje. Uznesenie z dôvodu opätovných problémov pri doručovaní znalcovi, ktorý písomnosti nepreberal, po doručení za pomoci polície nadobudlo právoplatnosť dňom 21. 1. 2010.

Po negatívnych skúsenostiach s činnosťou tohto znalca nielen v tejto veci, ale aj v iných veciach vedených na tunajšom súde, súd uznesením zo dňa 16. 2. 2010 nakoniec znalca Ing. M. B. z výkonu znaleckej činnosti odvolal s odôvodnením, že z viacerých konaní vedených na Okresnom súde v Kežmarku zistil, že znalec riadne nepreberá súdne zásielky a zadané znalecké úkony nevykonáva v konaniach včas, riadne a hospodárne.

Uznesením zo dňa 19. 4. 2010 vykonaním znaleckej činnosti súd poveril nového znalca - Ing. B. B. Uznesením zo dňa 8. 7. 2010 bol tento znalec na jeho žiadosť z výkonu znaleckej činnosti odvolaný z dôvodu, že úlohy uložené znalcovi nepatria do odvetvia jeho znaleckej činnosti. Zároveň výkonom znaleckej činnosti bol poverený znalec - Ing. P. Š.

Uznesením zo dňa 22. 9. 2010 bol znalec Ing. P. Š. na jeho žiadosť z výkonu znaleckej činnosti odvolaný z dôvodu jeho pracovnej vyťaženia.

Uznesením zo dňa 2. 3. 2011 bola výkonom znaleckej činnosti poverená znalkyňa - Ing. M. M., ktorej spis bol doručený dňa 14. 4. 2011. Spis znalkyňa vrátila súdu dňa 25. 5. 2011 za účelom vybavenia sťažnosti sťažovateľa zo dňa 28. 4. 2011 sp. zn. Spr 10015/2011, ktorú spomína vo svojej sťažnosti. Zároveň požiadala súd o súhlas na pribratie konzultanta, o súhlas na použitie motorového vozidla a o poskytnutie preddavku na trovy znaleckého dokazovania. Uznesením zo dňa 25. 7. 2011 súd znalkyni udelil súhlas na pribratie konzultanta, na použitie motorového vozidla a účastníkom uložil povinnosť zložiť zálohu na trovy znaleckého dokazovania. Následne sťažovateľ požiadal o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov v konaní, o ktorom súd rozhodol uznesením zo dňa 9. 11. 2011.

Znalkyňa po obdržaní preddavku znalecký posudok súdu predložila dňa 8. 12. 2011.

Po doručení znaleckého posudku stranám s výzvou na vyjadrenie k nemu súd dňa 20. 2. 2012 vytýčil termín pojednávania na deň 9. 5. 2012. Toto pojednávanie bolo odročené na 20. 6. 2012. Na oboch pojednávaniach strany prezentovali, že vedú mimosúdne rokovania za účelom čo najhospodárnejšieho vyriešenia sporu. Ďalší termín pojednávania je vytýčený na deň 24. 8. 2012.

Vykonávanie znaleckého dokazovania vo veci trvalo teda od 20. 10. 2002 do 8. 12. 2011. Som toho názoru, že tento stav je výsledkom jednak na tunajšom súde všeobecne známych problémov s činnosťou znalca Ing. M. B., u ktorého bol tunajším súdom v inej veci podávaný na MS SR ako orgán dohľadu nad činnosťou znalcov aj podnet na prešetrenie činnosti znalca v súdnych konaniach, ako aj problémov súvisiacich s vysokou vyťaženosťou

znalcov. Na druhej strane však s poľutovaním musím konštatovať, že súd sa s týmito problémami riadne a včas nevysporiadal, keď minimálne v období od augusta 2004 - februára 2008 bol úplne nečinný, za čo sa súd ospravedlnil sťažovateľovi v odpovedi predsedu Okresného súdu Kežmarok na jeho sťažnosť zo dňa 28. 4. 2011.

Okresný súd Kežmarok súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o predmetnej sťažnosti.“

Ústavný súd zistil zo spisu rovnaké skutočnosti, ako sú uvedené vo vyjadrení podpredsedníčky okresného súdu.

Právny zástupca sťažovateľa vo svojom vyjadrení k stanovisku okresného súdu zo 17. augusta 2012 (doručenom ústavnému súdu 21. augusta 2012) okrem iného uviedol: „*V plnom rozsahu trváme na podanej sťažnosti a poukazujeme na to, že aj Okresný súd v Kežmarku vo svojom vyjadrení k sťažnosti zo dňa 3. 8. 2012 v podstate priznal, že spôsobil prieťahy v konaní.*“

Sťažovateľ ďalej vyjadril súhlas s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania vo veci prijatej sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota účastníka konania neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu i sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Ústavný súd pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Predmetom konania pred okresným súdom, v ktorom sťažovateľ vystupuje ako žalovaný, je rozhodovanie o žalobe z 2. novembra 2000, ktorou sa žalobca domáha od sťažovateľa zaplatiť sumu 70 517,10 Sk, ako aj rozhodovanie o vzájomnom návrhu sťažovateľa z 27. marca 2002, ktorým sa domáha od žalobcu zaplata sumy 427 500 Sk. Zo skutočností uvedených sťažovateľom a okresným súdom ani z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd nezistil okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o právnej zložitosti veci. Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Pokiaľ ide o faktickú zložitosť veci, ani v súvislosti s potrebou vykonať znalecké dokazovanie nemožno hovoriť o takej faktickej zložitosti veci, ktorou by bolo možné odôvodniť takmer 12 rokov trvajúce konanie okresného súdu bez rozhodnutia vo veci samej.

2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd konštatuje, že nezistil zásadné skutočnosti, ktoré by mali byť pripísané na ťarchu sťažovateľa v súvislosti s priet'ahmi v konaní; sťažovateľ včas reagoval na výzvy súdu a svojimi návrhmi realizoval svoje procesné práva (návrh na vylúčenie prvého z ustanovených súdnych znalcov, návrh na mimosúdnu dohodu) spôsobom, ktorý nemal vplyv na doterajšiu dĺžku konania. Svoju neprítomnosť na dvoch nariadených pojednávaní v roku 2001 a 2002 riadne ospravedlnil.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu v napadnutom konaní.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Ústavný súd dospel po posúdení postupu okresného súdu v namietanom konaní k záveru, že okresný súd v konaní vo veci sp. zn. 2 Cb 17/2001 konal plynulo jeden a pol roka, a to od doručenia mu návrhu 22. novembra 2000 do 30. mája 2002; v tomto období nariadil a uskutočnil 7 pojednávaní.

Ďalšie posudzované obdobia postupu okresného súdu v namietanom konaní však vykazujú znaky tak nečinnosti, ako aj neefektívnej činnosti, keď okresný súd

- doručoval uznesenie znalcovi od 20. októbra 2002 do 25. augusta 2004 (t. j. takmer dva roky),

- v období od 7. septembra 2004 do 12. februára 2009, t. j. štyri roky a šesť mesiacov, nevykonal nijaký procesný úkon,

- v období od 12. februára 2009 do 2. marca 2011, t. j. približne 2 roky, konal neefektívne pri nariadovaní znaleckého dokazovania znalcom z príslušného odboru a v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu namietané konanie ani po viac ako 11 rokoch od jeho začatia nebolo právoplatne skončené.

Zohľadňujúc uvedené ústavný súd uzavrel, že v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 2 Cb 17/2001 došlo predovšetkým jeho neodôvodnenou nečinnosťou, ako aj neefektívnou činnosťou k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

IV.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 17/2001 konal bez zbytočných prietáhov.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 12 000 €. Argumentuje tým, že v dôsledku nekonania okresného súdu sa „*dostal do omeškania s platením úhrad pre svojich veriteľov, ktorí subdodávateľsky pôsobili pri vykonávaní diela v zmysle zmluvy o dielo 03/97 zo dňa 14. 8. 1997 uzatvorenej medzi sťažovateľom a mestom K. Títo veritelia na sťažovateľa podali žaloby.*“

Pri určení sumy primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 2 Cb 17/2001 viac ako jedenásť rokov a berúc do úvahy predmet sporu a konkrétne okolnosti prípadu a to, že konanie vo veci sťažovateľa nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval za odôvodnené priznať sťažovateľovi finančné zadost'učinenie v sume 8 000 € za primerané okolnostiam prípadu podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. M. T. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Právny zástupca sťažovateľa vyčíslil trovy konania celkovou sumou 261,82 €, pozostávajúcou zo sumy za dva úkony právnej služby a režijného paušálu. Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania v požadovanej sume 261,82 € (za jeden úkon právnej služby 123,50 € a režijný paušál v sume 7,41 €), ktorá mu prislúcha v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. augusta 2012